

คู่มือการสำรวจพื้นที่เตรียมการประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓(แพร่)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

คู่มือการสำรวจพื้นที่เตรียมการประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ (แพร่) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓(แพร่)ให้ไปปฏิบัติราชการเพื่อทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยควบคุมพื้นที่ที่จะประกาศเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยให้ดำเนินการสำรวจข้อมูลความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่รวมถึงตรวจสอบข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงราษฎรผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเอกสารฉบับนี้ได้แจ้งรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการศึกษาสำรวจพื้นที่ ตามแนวทางที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กำหนด เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเหมาะสมในการกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คู่มือการสำรวจพื้นที่เตรียมการประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑๓(แพร่)	๑
หลักการ และเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๑
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒
องค์ความรู้เกี่ยวกับเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	๒
แนวทางและขั้นตอนการสำรวจพื้นที่เพื่อเตรียมประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	๓
ขั้นตอนที่ ๑ การสำรวจข้อมูลและจัดทำแผนที่แนวเขต	๓
๑.๑ การสำรวจพื้นที่ด้านกายภาพ	๓
๑.๒ การสำรวจพื้นที่ด้านชีวภาพและนิเวศวิทยา	๓
(๑) การสำรวจทรัพยากรป่าไม้	๓
(๒) การสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่า	๖
๑.๓ จัดทำแผนที่แนวเขต	๙
ขั้นตอนที่ ๒ รับฟังความคิดเห็นของท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๙
ขั้นตอนที่ ๓ การประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ	๑๑
ขั้นตอนที่ ๔ การออกประกาศกระทรวง	๑๑
เอกสารอ้างอิง	๑๓

คู่มือการสำรวจพื้นที่เตรียมการประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ป่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓(แพร่)

หลักการและเหตุผล

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยต้องมีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงได้สั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในสังกัดไปปฏิบัติราชการเพื่อทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยควบคุมพื้นที่ที่จะประกาศเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และหัวหน้าหน่วยควบคุมพื้นที่ที่จะผนวกเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม โดยให้ดำเนินการสำรวจข้อมูลความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ รวมถึงตรวจสอบข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงราษฎรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเหมาะสมในการกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย

เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เป็นบริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เมื่อได้ประกาศกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแล้ว จะห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทที่กำหนด ซึ่งการดำเนินงานในการเตรียมประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีขั้นตอนในการดำเนินการหลายขั้นตอน ประกอบด้วย การสำรวจข้อมูลพื้นที่ เพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่ลงในแผนที่ ๑ : ๕๐,๐๐๐ การนำข้อมูลรายงานการสำรวจเข้าที่ประชุมองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อรับฟังความคิดเห็น การนำข้อมูลรายงานการสำรวจเข้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำจังหวัด (คปป.จ.) เพื่อทราบและรับฟังความคิดเห็น และนำเข้าประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบ ก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓(แพร่) มีเป้าหมายในการสำรวจพื้นที่เพื่อเตรียมการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามแผนงานของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำนวน ๒๕ แห่ง เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าอนุรักษ์และดูแล รักษาพื้นที่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ทำให้พื้นที่หากินของสัตว์ป่ามีอาณาเขตกว้างขวาง สัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ สามารถหากินในพื้นที่ป่าได้อย่างปลอดภัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการขยายจำนวนประชากรสัตว์ป่าและเพิ่มความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มมาตรการในการป้องกันการลักลอบตัดไม้และบุกรุกพื้นที่ป่าอีกด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสำรวจข้อมูลความเหมาะสมของพื้นที่ทั้งด้านกายภาพและชีวภาพ อันได้แก่ ความหลากหลาย ของชนิดพันธุ์พืช ความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่สำรวจ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
๒. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการสำรวจพื้นที่เพื่อเตรียมการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ของเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นำผลการสำรวจที่ได้มาวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ในการประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการอนุรักษ์หรือการบริหารจัดการสัตว์ป่าและถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า
๒. เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สามารถใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานการสำรวจพื้นที่เพื่อเตรียมการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้

องค์ความรู้เกี่ยวกับเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมายถึงอาณาบริเวณพื้นที่ที่ทางราชการได้กำหนดไว้ให้เป็นที่ที่สัตว์ป่า โดยเฉพาะสัตว์ป่าที่หายากหรือถูกคุกคามได้อยู่อาศัยในพื้นที่นั้นได้อย่างปลอดภัย สามารถดำรงพันธุ์ต่อไปได้ตามธรรมชาติ การจัดตั้งเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเป็นมาตรการหนึ่งในการอนุรักษ์สัตว์ป่า โดยวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเขตห้ามล่าสัตว์ป่า มีดังนี้

๑. คุ่มครอง อารักขาสัตว์ป่าในพื้นที่ให้ได้รับความปลอดภัย
๒. เพื่อรักษาและฟื้นฟูสภาพธรรมชาติให้เหมาะสมเอื้อต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า
๓. เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างยั่งยืนจากการอนุรักษ์สัตว์ป่าและระบบนิเวศในพื้นที่

ประโยชน์ของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า นอกจากเพื่อความคุ้มครองแก่สัตว์ป่าแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญด้านอื่น ๆ อีก ได้แก่ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร แหล่งทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เป็นตัวควบคุมระบบนิเวศให้คงความสมดุล เป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้าวิจัยทางวิชาการ เป็นสื่อกลางในการสร้างจิตสำนึกและเผยแพร่ ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สู่ประชาชนและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป

ลักษณะของพื้นที่ที่กำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้ ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในราชการ ที่สาธารณะประโยชน์ หรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันและควรเป็นพื้นที่ที่มีสัตว์ป่ามาอยู่อาศัยชุกชุม หรือมีสัตว์ป่าที่หายาก หรือสัตว์ป่าที่อยู่ในภาวะที่ถูกคุกคาม ซึ่งควรมีมาตรการคุ้มครองอย่างใกล้ชิด

การกำหนดพื้นที่ใดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งบัญญัติไว้ ดังนี้ "บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อได้มีการประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการต่อไปนี้

- ล่าสัตว์ป่า ชนิดหรือประเภทนั้น
- เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าซึ่งห้ามมิให้ล่า
- ยึดถือครอบครองที่ดิน หรือตัด โคน แผลวถาง เผา หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง

ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี หรือเมื่ออธิบดีได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นใดมีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานนั้นต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ"

ขณะนี้ได้มีการประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ป่าไปแล้ว ๕๖ แห่ง ทั่วประเทศ และอยู่ระหว่างการประกาศ อีก ๗ แห่ง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าส่วนใหญ่มีอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชน การคมนาคมค่อนข้างสะดวก จึงมีประชาชนเข้าไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ จำนวนมาก (สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า, ๒๕๖๑)

แนวทางและขั้นตอนการสำรวจพื้นที่เพื่อเตรียมประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ในการจะประกาศพื้นที่ใดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่านั้น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช มีขั้นตอนการกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๔ ขั้นตอน ดังนี้ (ส่วนจัดการพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่า, ๒๕๖๐)

ขั้นตอนที่ ๑ การสำรวจข้อมูลและจัดทำแผนที่แนวเขต

หน่วยงานหลัก คือ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปดำเนินการสำรวจข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เป้าหมาย ดังนี้

- ด้านกายภาพ ประกอบด้วย สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ อาณาเขตของพื้นที่ การคมนาคมที่ตั้งชุมชน เขตการปกครอง จุดเด่นของพื้นที่ สถานที่สำคัญ และการใช้ประโยชน์พื้นที่
- ด้านชีวภาพและนิเวศวิทยา ประกอบด้วย ข้อมูลชนิดและสถานภาพสัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ปัจจัยคุกคาม สภาพป่า ชนิดพันธุ์ไม้ สัตว์ป่า และอื่น ๆ

๑.๑ การสำรวจพื้นที่ด้านกายภาพ

(๑) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ ของพื้นที่ ได้แก่ ที่ตั้ง อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะทางอุทกวิทยา ชนิดดินและหิน การใช้ประโยชน์พื้นที่ รวมถึงที่ตั้งชุมชน ข้อมูลประชากรและชุมชนรอบพื้นที่สำรวจ การคมนาคม เขตการปกครอง จุดเด่นของพื้นที่ สถานที่สำคัญ โดยใช้วิธีการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง การอ่านแปลแผนที่ภูมิประเทศและแผนที่ ภาพถ่ายดาวเทียม/ภาพถ่ายทางอากาศ การสืบค้นข้อมูลหัตถ์จากแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ

(๒) สำรวจพื้นที่และจัดทำแนวเขตพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อลงพิกัดในแผนที่ ๑ : ๕๐,๐๐๐

๑.๒ การสำรวจพื้นที่ด้านชีวภาพและนิเวศวิทยา ประกอบด้วย สภาพป่า ชนิดพันธุ์ไม้ สัตว์ป่า ข้อมูลชนิดและสถานภาพสัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ปัจจัยคุกคาม และอื่น ๆ

๑.)การสำรวจทรัพยากรป่าไม้

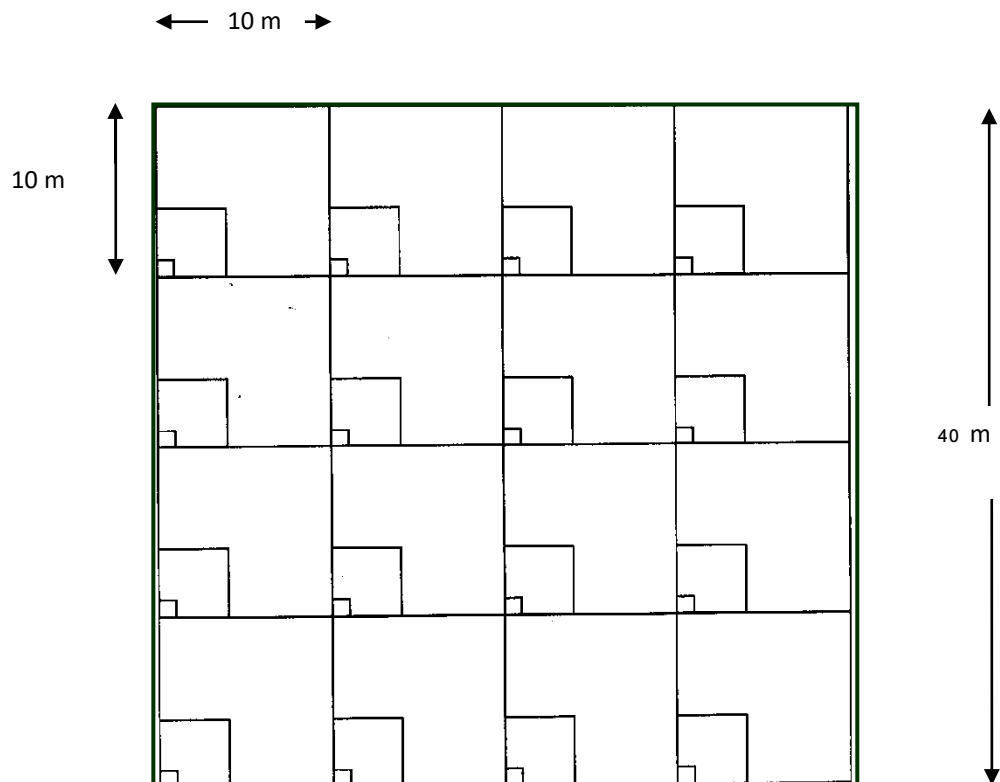
การสำรวจทรัพยากรป่าไม้ สำรวจโดยการสุ่มวางแปลงตัวอย่างแบบสี่เหลี่ยม ขนาด ๔๐ x ๔๐ เมตร ในป่าแต่ละประเภทที่พบในพื้นที่สำรวจ ประเภทละ ๑ แปลงตัวอย่าง ได้แก่ ป่าดิบแล้ง ป่าดิบเขา ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และสวนป่า โดยในแปลงตัวอย่างดังกล่าว จะแบ่งเป็นแปลงย่อยขนาด ๑๐ x ๑๐ เมตร จำนวน ๑๖ แปลง เพื่อสำรวจไม้ยืนต้น (Tree) โดยจะบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ชนิดพันธุ์ ความสูงของไม้ทุกต้นในแปลงที่สูงมากกว่า ๑.๓๐ เมตร และมีเส้นผ่านศูนย์กลางระดับอก (DBH) ตั้งแต่ ๔.๕ เซนติเมตร วางแปลงย่อยขนาด ๔ x ๔ เมตร เพื่อสำรวจไม้หนุ่ม (Sapling) ซึ่งมีความสูงเกิน ๑.๓๐ เมตร แต่มีเส้นผ่านศูนย์กลางระดับอก (DBH) น้อยกว่า ๔.๕ เซนติเมตร โดยบันทึกชนิดพันธุ์และวัดความสูง และวางแปลงย่อยขนาด

๑ x ๑ เมตร เพื่อสำรวจกล้าไม้ (Seeding) โดยทำการบันทึกชนิดและจำนวนพืชที่พบในแปลงทั้งหมด จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ดัชนีความสำคัญพรรณไม้ (Importance value index :IVI) (นิวัติ,๒๕๔๖)

- แปลงย่อยขนาด ๑๐x๑๐ เมตร จำนวน ๑๖ แปลง สำหรับวัดไม้ยืนต้นที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นที่ระดับความสูงเพียงอก (๑.๓๐ เมตรจากพื้นดิน) มากกว่า ๔.๕ เซนติเมตรหรือเส้นรอบวงตั้งแต่ ๑๕ เซนติเมตร ขึ้นไป ทำการบันทึกชนิดจำนวนต้นความโตและความสูงทั้งหมดของต้นไม้ทั้งหมด

-วางแปลงขนาด ๔x ๔ ตารางเมตร ที่มุมซ้ายล่างของแปลงขนาด ๑๐ x ๑๐ เมตรสำหรับวัดไม้หนุ่ม ที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นที่ระดับความสูงเพียงอกน้อยกว่า ๔.๕ เซนติเมตรและมีความสูงมากกว่า ๑.๓๐ เมตร ทำการบันทึกชนิดจำนวนต้นความโตและความสูงทั้งหมดของไม้หนุ่ม

-ในแปลงขนาด ๑ x ๑ ตารางเมตรที่มุมซ้ายล่างของแปลงขนาด ๔x ๔ เมตร ตรวจสอบจำนวนกล้าไม้ ซึ่งหมายถึงไม้ที่มีความสูงน้อยกว่า ๑.๓๐ เมตร โดยบันทึกชนิดและจำนวนของแต่ละชนิด รวมทั้งชนิดของพืชล้มลุกที่พบด้วย

ภาพที่ ๑ การวางแปลงตัวอย่าง ขนาด ๔๐ x ๔๐ เมตร สำหรับใช้ในการสำรวจข้อมูลทรัพยากรป่าไม้

-การหาค่าดัชนีความสำคัญพรรณไม้ (Importance value index :IVI)

ค่าดัชนีความสำคัญ (importance value index : IVI) เป็นผลรวมค่าความหนาแน่นสัมพัทธ์ (Relative density) กับค่าความถี่สัมพัทธ์ (Relative frequency) และค่าความเด่นสัมพัทธ์ (Relative dominance) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จทางนิเวศวิทยาของพรรณไม้ใดที่มีค่าดัชนีความสำคัญสูง แสดงว่าพรรณไม้นั้นเป็นพรรณไม้เด่นและมีความสำคัญในพื้นที่นั้น ซึ่งค่าดัชนีความสำคัญของชนิดพรรณไม้ชนิดหนึ่ง ๆ จะมีค่าตั้งแต่ ๓ - ๓๐๐ % โดยหาได้จากสูตร ดังนี้

$$\text{ดัชนีความสำคัญ (IVI)} = \text{R.D.} + \text{R.F} + \text{R.D}_o.$$

โดยให้	IVI = ค่าดัชนีความสำคัญ
	RD = ค่าความหนาแน่นสัมพัทธ์
	RF = ค่าความถี่สัมพัทธ์
	RD _o = ค่าความเด่นสัมพัทธ์

- ความหนาแน่น (Density) เป็นจำนวนต้นของพืชชนิดนั้นต่อหน่วยเนื้อที่ ค่าความหนาแน่นที่ใช้ศึกษาในที่นี้ได้แก่ ความหนาแน่นสัมพัทธ์ (Relative density) ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างจำนวนต้นของพืชชนิดนั้นต่อจำนวนต้นของพืชทุกชนิดรวมกัน $\times 100$

$$\text{ความหนาแน่นสัมพัทธ์ (\%)} = \frac{\text{จำนวนต้นของพืชชนิดนั้นทั้งหมด}}{\text{จำนวนต้นของพืชทุกชนิดรวมกัน}} \times 100$$

- ความถี่ (Frequency) เป็นค่าที่ชี้การกระจายของพืชแต่ละชนิดในเนื้อที่นั้น และค่าความถี่ในที่นี้ได้แก่ ความถี่สัมพัทธ์ (Relative frequency) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของค่าความถี่ของพืชชนิดนั้นเมื่อเทียบกับผลรวมของค่าความถี่ของพืชทุกชนิดที่มีอยู่ $\times 100$

$$\text{ความถี่สัมพัทธ์ (\%)} = \frac{\text{ค่าความถี่ของพืชชนิดนั้น}}{\text{ผลรวมของค่าความถี่ของพืชทุกชนิด}} \times 100$$

- ความเด่น (Dominance) เป็นค่าที่ชี้ให้เห็นว่าพืชชนิดนั้นมีอิทธิพลต่อสังคมพืชที่มันขึ้นอยู่มากน้อยเพียงใด พืชที่มีความเด่นมากเป็นพืชที่มีอิทธิพลต่อที่นั้นมาก ความเด่นสัมพัทธ์ (Relative dominance) ซึ่งเป็นอัตราส่วนความเด่นของพืชชนิดนั้นเมื่อเทียบกับพืชทุกชนิดที่มีอยู่

$$\text{ความเด่นสัมพัทธ์ (\%)} = \frac{\text{ผลรวมของพื้นที่หน้าตัดของพืชชนิดนั้น}}{\text{ผลรวมของพื้นที่หน้าตัดของพืชทุกชนิด}} \times 100$$

๒) การสำรวจทรัพยากรสัตว์ป่า จำแนกวิธีการสำรวจตามประเภทของสัตว์ป่าได้ดังนี้

๒.๑) การสำรวจสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สำรวจโดยใช้วิธีการสำรวจทางตรงและวิธีการสำรวจทางอ้อมโดยประกอบกัน ซึ่งการสำรวจโดยวิธีการสำรวจทางตรง (Direct Method) ใช้วิธีการเดินสำรวจตามเส้นทาง (Roadside survey) โดยการเดินตามแนวถนนหรือแนวทางเดินที่อยู่ในพื้นที่สำรวจ แนวลำห้วย และตามเส้นทางซึ่งอาจเป็นเส้นทางด่านสัตว์ ซึ่งวิธีดังกล่าวเป็นการสำรวจร่องรอยของสัตว์ป่า เช่น รอยตีน กองมูล รอยกัดกินพืชอาหาร รวมถึงการพบเห็นตัวโดยตรง นอกจากนี้ยังใช้วิธีการวางกรงดัก (Live trap) สำหรับใช้ ดักจับหนู กระรอก กระแต และการวางตาข่าย (Netting) โดยการนำตาข่าย (Mist Net) มาติดตั้งบนเสาไม้ไผ่บริเวณลำที่พบในพื้นที่สำรวจและบริเวณพื้นที่สวนผลไม้ ที่อยู่โดยรอบพื้นที่สำรวจ เพื่อดักจับค้างคาว ส่วนการสำรวจโดยวิธีการสำรวจทางอ้อม (Indirect Method) นั้น ใช้วิธีการการสอบถามจากข้อมูลสัตว์ป่าจากราษฎรที่อาศัย อยู่โดยรอบพื้นที่สำรวจ

๒.๒) การสำรวจสัตว์ป่าจำพวกนก จะทำการสำรวจไปพร้อมกับการสำรวจสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม โดยสำรวจนกด้วยวิธี Point Counts ซึ่งเป็นการการวางจุดสำรวจนกบนเส้นทาง การเดินสำรวจ (Roadside survey) แต่ละจุดสำรวจนั้นจะอยู่ห่างกันประมาณ ๒๐๐ – ๕๐๐ เมตร ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละพื้นที่ โดยจะนับจำนวนตัวในแต่ละชนิดของนกที่ผ่านเข้ามาในรัศมีประมาณ ๒๐ เมตร รอบจุดสำรวจ เนื่องจากพื้นที่สำรวจส่วนใหญ่เป็นป่าดิบ แต่จุดสำรวจจึงใช้เวลาสำรวจประมาณ ๑๐ – ๑๕ นาที ทั้งนี้ การสำรวจนกจะสำรวจอยู่สองช่วงเวลา คือ ช่วงเช้า เริ่มสำรวจเวลาประมาณ ๐๘.๐๐ น. – ๑๐.๐๐ น. และเริ่มทำการสำรวจอีกครั้งในช่วงบ่าย เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. – ๑๗.๐๐ น. ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวนี้ จะสามารถพบเห็นนกได้มากกว่า ช่วงเวลาอื่น เนื่องจากเป็นช่วงที่นกมีการทำกิจกรรมสูงกว่าช่วงเวลาอื่น เช่น การหาอาหาร การร้อง เป็นต้น ในส่วนของการสำรวจโดยวิธีการสำรวจทางอ้อมนั้น ก็จะใช้วิธีการสอบถามข้อมูลจากราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบพื้นที่สำรวจเช่นกัน

๒.๓) การสำรวจสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก จะทำการสำรวจ ไปพร้อมกับการเดินสำรวจสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเช่นกัน โดยจะสังเกตจากการพบเห็นตัวโดยตรง การได้ยินเสียงร้อง การพบเจอร่องรอย คราบหรือซากที่พบระหว่างการเดินสำรวจ และใช้วิธีการทำหลุม ดักสัตว์ โดยได้ทำการฝังปืบเพื่อดักสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกในพื้นที่สำรวจ และการใช้ วิธีการสอบถามข้อมูลจากราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบพื้นที่สำรวจ

๒.๔) วิธีการศึกษาสำรวจข้อมูลสัตว์ป่า : การปรากฏ/ไม่ปรากฏของสัตว์ป่า

(Presence & Absence)

- ทุกพื้นที่สัมภาษณ์ชาวบ้านในพื้นที่ หรือ เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า เพื่อยืนยันการปรากฏ/ไม่ปรากฏของสัตว์ป่ากลุ่มเป้าหมาย
- เช็คจากเอกสารอ้างอิงที่เคยมีผู้ทำไว้แล้วและสำรวจจริงจากการพบตัวร่องรอยและกองมูล
- จัดทำบัญชีรายชื่อสัตว์ป่าหรือทบทวนบัญชีรายชื่อสัตว์ป่าเดิมของพื้นที่อนุรักษ์

๒.๕) วิธีการศึกษาความหนาแน่นของประชากรสัตว์ป่า

(๑) พื้นที่ที่สามารถสำรวจได้ทั่วไปในพื้นที่ป่า เลือกพื้นที่และการวางแผนสำรวจ โดยแบ่งสภาพป่าเด่นที่มีทั้งหมดในพื้นที่อนุรักษ์ โดยมีสภาพป่าหลักคือ ป่าสนเขา, ป่าเต็งรังผสมสน, ป่าเต็งรัง, ป่าเบญจพรรณ, ป่าดิบแล้ง, ป่าดิบชื้น, ป่าดิบเขา พืชพันธุ์ธรรมชาติ, ไร่ร้าง ฯลฯ กรณีป่าดิบชื้นและป่าดิบแล้ง แบ่งกันไม่ชัดเจน ให้จำแนกรวมเป็นป่าดงดิบ (ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อพิจารณาของทีมสำรวจเอง) โดยหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่สำรวจ ขึ้นกับสภาพป่าที่มีในพื้นที่อนุรักษ์ โดยตำแหน่งที่วางจุดตรวจให้จุดสำรวจอยู่ในสภาพป่าเดียวกันให้ได้ ก่อนวางจุดสำรวจควรดูแผนที่แสดงสภาพป่าและอัตราส่วนของพื้นที่ป่าของแต่ละพื้นที่อนุรักษ์ประกอบ

- มีสภาพป่า ๑ ประเภท เลือกพื้นที่สำรวจ ๔ จุด
- มีสภาพป่า ๒ ประเภท เลือกพื้นที่สำรวจสภาพป่าละ ๒ จุด รวมเป็น ๔ จุด
- มีสภาพป่า ๓ ประเภท เลือกพื้นที่สำรวจสภาพป่าละ ๑ จุด และเลือกพื้นที่เพิ่มในป่า

ดงดิบหรือป่าเบญจพรรณหรือตามความเหมาะสมเพิ่มอีก ๑ จุด รวมเป็น ๔ จุด

- มีสภาพป่า ๔ ประเภท เลือกพื้นที่สำรวจสภาพป่าละ ๑ จุด รวมเป็น ๔ จุด
- มีสภาพป่า ๕ ประเภท เลือกพื้นที่สำรวจสภาพป่าละ ๑ จุด รวมเป็น ๕ จุด
- มีสภาพป่า ๖ ประเภท เลือกพื้นที่สำรวจสภาพป่าละ ๑ จุด รวมเป็น ๖ จุด
- มีสภาพป่า ๗ ประเภท เลือกพื้นที่สำรวจสภาพป่าละ ๑ จุด รวมเป็น ๗ จุด

ทั้งนี้ทีมสำรวจสามารถเลือกพื้นที่สำรวจเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมและการเลือกพื้นที่สำรวจแต่ละจุดในแต่ละสภาพป่า ควรเป็นพื้นที่ราบ หรือที่มีความลาดชันไม่เกิน ๔๕ องศา มีกิจกรรมของมนุษย์น้อยที่สุด ครอบคลุมพื้นที่ป่าสภาพเดียวกันให้มากที่สุดในแต่ละจุด เพื่อการวางแผนแปลงย่อยจะไม่ล้ำป่าประเภทอื่น ในกรณีที่หาพื้นที่ที่เป็นป่าประเภทเดียวที่เป็นผืนใหญ่ไม่ได้ ให้พยายามหาพื้นที่ที่วางแผนแปลงตัวอย่างมากกว่า ๙๐ % ในป่าสภาพเดียวกัน บันทึกข้อมูลรายละเอียดของพื้นที่แต่ละจุด

ทำการวางเส้นแนวสำรวจในแต่ละพื้นที่จุดสำรวจ จัดทำเส้นแนวหลัก (Base Line) ๑ เส้น แนวตะวันออก-ตะวันตก ความยาว ๒,๐๐๐ เมตร (เส้นแนวหลักอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม) วางเส้นแนวสำรวจ ๕ เส้น แต่ละเส้นมีระยะห่าง ๕๐๐ เมตร วางในแนว ทิศเหนือ-ทิศใต้ ตั้งฉากกับเส้นแนวหลัก (อาจปรับเปลี่ยนทิศตามความเหมาะสม) โดย เส้นแนวสำรวจแต่ละเส้นยาวเส้นละ ๑,๐๐๐ เมตร ทุกๆ ๑๐๐ เมตร ให้ทำเครื่องหมายหรือเชือกผูกบอกระยะทางไว้ โดยเครื่องหมายให้ใช้วัสดุที่คงทนและอยู่ได้นาน ตัวอย่างเช่น เส้นสำรวจที่ ๒ ระยะ ๓๐๐ เมตร และเส้นสำรวจที่ ๓ ระยะ ๑,๐๐๐ เมตร จากจุดเริ่มต้น ใช้สัญลักษณ์ ๒/๓๐๐ และ ๓/๑,๐๐๐ ตามลำดับ

(๒) การบันทึกข้อมูลความหนาแน่นของกองมูลพื้นที่ที่สามารถสำรวจได้ทั่วไป

(๒.๑) การสำรวจกองมูลตามเส้นแนวสำรวจ (สำหรับนับกองมูลสัตว์ป่าขนาดใหญ่)

- เดินสำรวจพร้อมกัน ๕ เส้นแนว ในแต่ละจุดสำรวจ (ทีมสำรวจวางแผนตามความเหมาะสม) กรณีที่ไม่สามารถเดินพร้อมกันได้ ให้จัดแบ่งเวลาตามความเหมาะสม

- เดินสำรวจให้ครบทุกพื้นที่สำรวจ จำนวน ๒ ครั้ง ต่อเดือน โดยจัดแบ่งช่วงเวลาตามความเหมาะสม (ต้นเดือนและปลายเดือน)

- แต่ละเส้นแนวสำรวจให้นับกองมูลของสัตว์กินพืชขนาดใหญ่ เฉพาะวัวป่า (ถ้าแยกได้ให้แยกเป็น กระตังหรือวัวแดง), ควายป่า, สมเสร็จ และช้าง การบันทึกข้อมูล ให้บันทึกลงในตารางที่ ๔ โดยนับจำนวนกองมูลสัตว์แต่ละชนิดตามเส้นสำรวจทั้งสองด้าน ในระยะห่างไม่เกินหรือเท่ากับ ๕ เมตร จากเส้นสำรวจ จากภาพที่ ๒ สมมุติ จุดสีดำเป็นกองมูลช้าง ให้นับจำนวนกองมูลช้างทั้งหมดที่พบและจดบันทึกไว้ แล้วเขียนกองมูลช้างทั้งหมดออกให้พื้นที่ ๕ เมตร จากเส้นสำรวจทั้ง ๒ ด้านหลังจากนับกองมูลนั้นเสร็จ

- กรณีถ้าไม่มีสัตว์ชนิดใหญ่อยู่เลย ให้นับจำนวนกระรอกทุกชนิดที่เห็น หรือสัตว์ที่เด่นของพื้นที่นั้น สัตว์ที่สังเกตจะต้องพบเห็นตัวในระยะไม่เกิน ๓๐ เมตร จากเส้นสำรวจทั้งสองฝั่ง

- การคำนวณ สมมุติ นับจำนวนกองมูลช้างทั้งหมดได้ ๔ กอง หรือ นับกระรอกได้ ๓๐ ตัว ต่อพื้นที่จุดที่สำรวจ = ๕ เส้น $\times$ ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร = ๕๐,๐๐๐ ตารางเมตร จะได้ความหนาแน่นกองมูลช้าง ๔ กอง หรือ กระรอก ๓๐ ตัว ต่อพื้นที่ ๕๐,๐๐๐ ตารางเมตร การคำนวณเกี่ยวกับความหนาแน่นกองมูลที่สมบูรณ์แบบต้องนำไปคำนวณพร้อมอัตราการย่อยสลายของกองมูล และอัตราการถ่ายมูลของสัตว์ป่าแต่ละชนิด แต่ในขั้นนี้ให้รายงานเฉพาะค่าความหนาแน่น (จำนวนตัว/พื้นที่ศึกษา) ที่คำนวณได้ก่อน

(๒.๒) การสำรวจกองมูลในแปลงตัวอย่างวงกลม (สำหรับนับกองมูลสัตว์ป่าขนาด

กลางและเล็ก) ให้สำรวจแยกคนละเวลาจากการเดินสำรวจตามแนวเส้นสำรวจ (เพื่อความไม่ผิดพลาด) แต่ละเส้นสำรวจทุก ๆ ๒๐ เมตร ให้วางแปลงตัวอย่างวงกลมรัศมี ๑.๗๘ เมตร (พื้นที่ ๑๐ ตารางเมตร) จะได้จำนวนแปลง ๕๐ แปลงต่อเส้นสำรวจ ๑ เส้น (๑,๐๐๐ เมตร) แต่ละจุดศูนย์กลางแปลงตัวอย่างให้ทำสัญลักษณ์จุดศูนย์กลางแปลงตัวอย่างไว้ด้วย เส้นสำรวจมี ๕ เส้น แต่ละเส้นห่างกัน ๕๐๐ เมตร นับจำนวนกองมูลสัตว์ในแปลงตัวอย่างเดือนละ ๑ ครั้ง

การคำนวณ ความหนาแน่นของกองมูลของสัตว์ป่าแต่ละชนิดรวมกันจะได้เป็นความหนาแน่นของกองมูลต่อพื้นที่ทั้งหมดของแปลงตัวอย่างวงกลมจำนวน ๒๕๐ แปลง ต่อ ๑ จุดสำรวจ รวมพื้นที่แปลงทั้งหมด = ๒๕๐ แปลง $\times$ ๑๐ ตารางเมตร = ๒,๕๐๐ ตารางเมตร (แปลงตัวอย่างรัศมี ๑.๗๘ เมตร มีพื้นที่ประมาณ ๑๐ ตารางเมตร) เช่น พบกองมูลวัวป่าในจุดสำรวจที่ ๑ จำนวน ๑๕๐ กอง ต่อพื้นที่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

(๓) พื้นที่ที่ไม่สามารถเข้าไปสำรวจได้สะดวก (เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อคณะ

สำรวจ) มีวิธีการขั้นตอนการสำรวจ โดยเลือกสำรวจตามเส้นทางที่เดินประจำ หรือ ถนนลูกรังในพื้นที่แทนการวางแปลงตัวอย่างขนาดใหญ่ในพื้นที่ แล้วกำหนดเส้นทางศึกษารวมไม่ต่ำกว่า ๒๕ กิโลเมตร ในพื้นที่นั้น ถ้าพื้นที่ใดมีความยาวเส้นสำรวจไม่ถึง ๒๕ กิโลเมตร ให้ไปศึกษาบริเวณอื่นเพิ่มเติม เพื่อรวมระยะทางให้ได้อย่างน้อย

ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร ต่อ ๑ พื้นที่อนุรักษ์ ให้กำหนดเส้นทางที่ศึกษาให้ครอบคลุมทุกสภาพภูมิประเทศของพื้นที่อนุรักษ์

(๓.๑) การบันทึกข้อมูลความหนาแน่นของกองมูล/จำนวนสัตว์ป่า พื้นที่ที่ไม่สามารถสำรวจได้สะดวก

- การสำรวจตามเส้นทางสำรวจ บันทึกจำนวนกองมูลสัตว์ป่าจำพวก ช้าง สมเสร็จ วัวป่า (ถ้าแยกได้ให้แยกกว่าเป็นกระทิงหรือวัวแดง) และควายป่า ที่พบอยู่ภายในระยะน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕ เมตร ทั้งด้านซ้ายและขวาของเส้นทางสำรวจ ทุกครั้งที่สำรวจกองมูลเสร็จให้ กวาดกองมูลทิ้งนอกแปลงย่อยด้วยการศึกษาเดือนละ ๒ ครั้ง ให้ได้ระยะทางรวมอย่างน้อย ๕๐ กิโลเมตร ต่อ ๑ พื้นที่อนุรักษ์

- การสำรวจกองมูลหรือสัตว์ในแปลงตัวอย่างวงกลม ให้วางแปลงวงกลมขนาดรัศมี ๑.๗๘ เมตร ทำเครื่องหมายและข้อพิงัดแปลงตามข้างถนน แต่ละแปลงห่างกันประมาณ ๒๐ เมตร โดยทำการนับกองมูลให้ได้แปลงตัวอย่างรวมอย่างน้อย ๒๕๐ แปลง ต่อ ๑ เส้นทางที่ โดยทำการศึกษาเดือนละ ๑ ครั้ง

๑.๓ จัดทำแผนที่แนวเขต สำรวจพื้นที่และจัดทำแนวเขตร่วมกับราษฎรผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จัดเก็บค่าพิงัดแนวเขตในระบบ UTM WGS ๑๙๘๔ และจัดทำแผนที่แนวเขตพื้นที่ที่จะประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ชุด L ๗๐๑๘

ขั้นตอนที่ ๒ รับฟังความคิดเห็นของท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่นำข้อมูลการสำรวจและแผนที่แนวเขตพื้นที่เป้าหมาย เสนอต่อที่ประชุมท้องถิ่นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

- ระดับตำบล เสนอต่อที่ประชุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น สภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาเทศบาลตำบลท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
- ระดับจังหวัด เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด (คปป.จ.)

หลังจากนั้นให้รวบรวมข้อมูลการสำรวจพื้นที่ แผนที่แนวเขต เอกสารรายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล รายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า ประจำจังหวัด และรูปถ่ายขณะปฏิบัติงาน นำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดทำการสรุปเพื่อจัดทำรายงานผลการสำรวจตามแนวทางที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด และส่งรายงานฉบับดังกล่าวให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติเพื่อขอความเห็นชอบ โดยจัดทำเป็นรูปเล่มรายงาน เสนอต่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พร้อม CD บันทึกข้อมูลและ Shape file

กรณีพื้นที่ที่เหมาะสมเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวง ทบวง กรมอื่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่าจะดำเนินการแจ้งขอความเห็นจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ต่อไป

การจัดทำรูปเล่มรายงานการสำรวจพื้นที่เพื่อขอจัดตั้งเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ในการจัดทำรายงานการสำรวจพื้นที่เพื่อจัดตั้งเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้ (ส่วนจัดการพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่า,๒๕๖๐)

๑. ปกหน้า
๒. คำนำ
๓. สารบัญ
๔. บทคัดย่อ (บทสรุปสำหรับผู้บริหาร)
๕. หลักการและเหตุผล
๖. วัตถุประสงค์
๗. ระยะเวลาการดำเนินการ
๘. สถานที่ดำเนินการ
๙. วิธีการสำรวจ
๑๐. ผู้ดำเนินการ
๑๑. ผลการสำรวจ

๑๑.๑ สภาพภูมิประเทศ

๑๑.๒ สภาพภูมิอากาศ

๑๑.๓ สังคมพืช

๑๑.๔ ทรัพยากรสัตว์ป่า

๑๑.๕ ประชากรและชุมชน

๑๑.๖ การใช้ประโยชน์พื้นที่

๑๑.๗ จุดเด่นและความสำคัญของพื้นที่

๑๑.๘ การจัดทำแนวเขตพื้นที่

- แผนที่แสดงแนวเขตพื้นที่บริเวณที่เหมาะสมเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า/

เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

๑๑.๙ การรับฟังความคิดเห็นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ระดับตำบล)

๑๑.๑๐ การรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ

ตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด (คปป.จ.)

๑๒. สรุป

๑๓. เอกสารอ้างอิง

๑๔. ภาคผนวก

๑๔.๑ บัญชีรายชื่อสัตว์ป่า (จำแนกตามหลักอนุกรมวิธาน) และสถานะภาพสัตว์ป่า

๑๔.๒ ตารางค่าพิกัดแนวเขตพื้นที่บริเวณที่เหมาะสมเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า/

เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

๑๔.๓ สำเนาหนังสือแจ้งความเห็นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด

๑๔.๔ สำเนารายงานการประชุมสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๔.๕ สำเนารายงานการประชุม คปป.จ. และรูปถ่ายพื้นที่ กิจกรรมที่ดำเนินการ

และอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ ๓ การประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

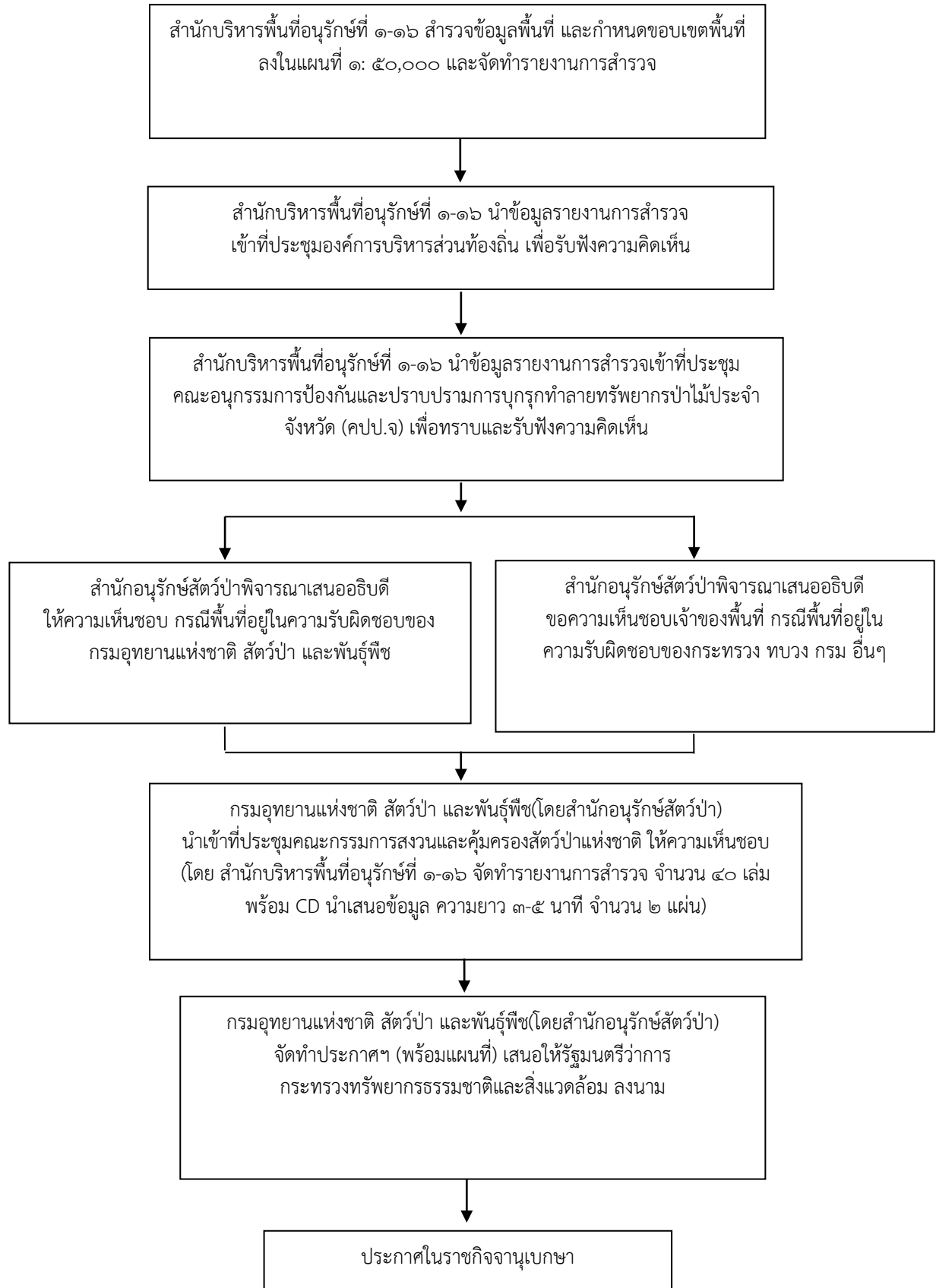
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่าดำเนินการจัดทำร่างประกาศกระทรวงกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และสำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์ดำเนินการจัดทำแผนที่ท้ายประกาศกระทรวง เมื่อร่างแผนที่ดังกล่าวเสร็จแล้ว กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะส่งให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ นำเรื่องการกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าพร้อมร่างประกาศกระทรวงและแผนที่แนบท้าย เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการฯ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามกฎหมาย

ขั้นตอนที่ ๔ การออกประกาศกระทรวง

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า เสนอร่างประกาศกระทรวงและแผนที่ท้ายประกาศ ซึ่งคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้ความเห็นชอบแล้ว เพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาลงนาม จากนั้น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะส่งประกาศกระทรวงดังกล่าว ไปสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อมีผลบังคับใช้ตามกฎหมายต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินงานประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

เอกสารอ้างอิง

กรมป่าไม้. ๒๕๕๑. สำนักงานพิเศษกำกับโครงการ MIYAZAWA กรมป่าไม้. **คู่มือโครงการสำรวจข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติ.**

นิวัติ เรืองพานิช. 2546. **นิเวศวิทยาทรัพยากรธรรมชาติ.** คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ส่วนจัดการพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่า. ๒๕๖๐. การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ใน, **เอกสารประกอบการประชุมโครงการมอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานในการสำรวจพื้นที่เพื่อเตรียมการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ขยายเขตอุทยานแห่งชาติตามกฎหมาย หรือพื้นที่ผนวก เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามกฎหมาย.** (หน้า๔๕-๔๗ และ ๔๙).
กรุงเทพฯ : สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า. ๒๕๖๑. **เขตห้ามล่าสัตว์ป่า.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

: <http://www.dnp.go.th/wildlifednp/เขตห้ามล่าสัตว์ป่า>, ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.